

Hof van Cassatie van België

Arrest

I.

eiser, beklaagde,
vertegenwoordigd door Mr. , advocaat bij het Hof van Cassatie,

II.

eiseres, beklaagde,
vertegenwoordigd door Mr. , advocaat bij het Hof van
Cassatie.

I. Bestreden beslissing

Het cassatieberoep is gericht tegen het arrest, op 26 april 2001 gewezen door het Hof van Beroep te Antwerpen, correctionele kamer.

II. Rechtspleging voor het Hof

Raadsheer heeft verslag uitgebracht.

Advocaat-generaal heeft geconcludeerd.

III. Cassatiemiddelen

De eisers stellen elk in een memorie respectievelijk twee en één middelen voor.

Het tweede middel van de eiser is als volgt gesteld:

Geschonden wettelijke bepalingen

- Artikelen 10, 11 en 144 Gecoördineerde Grondwet;
- Artikel 6.1 Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden van 4 november 1950, goedgekeurd bij wet van 13 mei 1955;
- Artikelen 149 en 150 decreet van 18 mei 1999 van het Vlaamse Parlement houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening.

Aangevochten beslissingen

Het bestreden arrest veroordeelt eiser voor de feiten A en B vermengd, tot een geldboete van 100 frank x 200 of 15 dagen vervangende gevangenisstraf, de bijzondere bijdrage van 10 frank x 200, de vergoeding van 1.000 frank en de gerechtskosten, onder het bevelen van het herstel in de vorige staat door afbraak van de litigieuze tot woning verbouwde bergplaats, gelegen te

ten kadaster gekend onder met inbegrip van de funderingen/vloerplaat en door het herstellen van de bodem in de oorspronkelijke staat, binnen een termijn van één jaar vanaf de dag van het in kracht van gewijsde treden van het bestreden arrest, met machtiging aan de bevoegde overheden om dit in zijn plaats op zijn kosten te doen, onder het opleggen van een dwangsom van 1.000 frank per dag vertraging bij niet-uitvoering van het bestreden arrest binnen de gestelde termijn van één jaar, op grond van de motieven (p. 11-12):

“Dat de herstellvorderingen gebaseerd zijn op het initiële proces-verbaal van vaststelling nummer de dato 24 augustus 1994 waarin melding wordt gemaakt van de uitvoering van wederrechtelijke werken en/of handelingen, in casu bestaande uit ‘het verbouwen van een bestaande gelijkvloers bergplaats, afmetingen 8 x 12 meter, met afhellend dak tot een conciërgewon-

ing met een zolderverdieping onder een nieuw zadeldak van +/- 45° met dakkapellen” (stuk 2); dat de herstellvorderingen geenszins gebaseerd zijn op foutieve of niet-actuele gegevens; dat het Hof te dezen alleen de wettigheid van de herstellvordering kan beoordelen; dat de wettigheidscontrole waartoe het Hof krachtens artikel 159 van de Grondwet gehouden is enkel meebrengt dat het Hof de macht en de plicht heeft na te gaan of de besluiten, reglementen of verordeningen waarvan de toepassing in het geding is, met de wetten overeenstemmen, controle die zowel de interne als de externe wettigheid van de administratieve akten betreft; dat de herstellvorderingen in casu niet onwettig zijn; dat zij steunen op het door (eiser) begane misdrijf en beogen de gevolgen ervan teniet te doen; dat zij niet steunen op motieven die vreemd zijn aan de ruimtelijke ordening of op een opvatting van de goede ruimtelijke ordening die kennelijk onredelijk is; dat door de wederrechtelijke handelswijze van (eiser) – gepleegd zijnde in natuurgebied – een onwettige toestand in het leven geroepen werd waaraan slechts een einde kan gesteld worden door het slopen van het gebouw in zijn geheel ; dat de rechter te dezen bij de uitspraak over de herstelmaatregel beperkt is tot de door de bevoegde overheid gekozen en gevorderde wijze van herstel ; dat uitsluitend de administratieve overheid bevoegd is om te bepalen hoe de overtreding zal worden hersteld met het oog op de vereisten van de goede ruimtelijke ordening; dat het Hof te dezen niet – of slechts marginaal – vermag te oordelen over de opportuniteit van de beslissing en zijn keuze of oordeel niet in de plaats kan stellen, gelet op de scheiding van de grondwettelijke machten, die er zich tegen verzet dat de rechter zich in de plaats van de overheid zou stellen, die terzake over een niet louter gebonden bevoegdheid beschikt; dat er te dezen, gelet op het geheel van voorafgaande overwegingen dan ook geen aanleiding toe bestaat, alvorens recht te doen, de door (eiser) in syntheseconclusie voorgestelde prejudiciële vraag te stellen aan het Arbitragehof; dat het antwoord op de voorgestelde prejudiciële vraag niet onontbeerlijk is om te dezen uitspraak te doen; dat het gepast is de hierna vermelde dwangsom op te leggen teneinde de uitvoering van de uitgesproken herstelmaatregel te verzekeren, nu (eiser) tot op heden weinig initiatief of zelfs bereidheid toonde vrijwillig tot afbraak over te gaan”.

Grieven

Het aangehaald artikel 150 van het Decreet van 18 mei 1999 voorziet dat de rechtbank de gevorderde herstelmaatregel bepaalt die ze passend acht indien de herstellvordering van de burgerlijke partij, enerzijds, en die van de stedeboekkundige inspecteur of het college van burgemeester en schepenen anderzijds, niet overeenstemmen; de rechtbank bezit aldus in deze hypothese wel bevoegdheid om de opportuniteit van de gevorderde herstelmaatregel te beoordelen; derhalve houdt het aangehaalde artikel 149 van hetzelfde Decreet, indien het wordt uitgelegd alsdat de strafrechter geen bevoegdheid bezit om de opportuniteit van de gevorderde herstelmaatregel te onderzoeken, een schending in van het gelijkheidsbeginsel dat wil dat de personen die zich in dezelfde toestand bevinden opzichtsens een tegen hen gevorderde uit te spreken herstelmaatregel van herstel in de oorspronkelijke toestand op dezelfde wijze behandeld moeten worden en voert het een verboden discriminatie in door de bevoegdheid om de opportuniteit te laten beoordelen door de rechter afhankelijk wordt gemaakt van de aanwezigheid van een burgerlijke partij of niet, welke omstandigheid geen voldoende verantwoording uitmaakt voor dit verschil in behandeling;

Hieruit volgt dat het bestreden arrest, dat beslist (p. 12) dat het alleen de wettigheid van de herstellvordering kan beoordelen en niet de opportuniteit, of slechts marginaal vermog te beoordelen, niet wettig verantwoord is op grond van het aangehaald artikel 149 van het Decreet van 18 mei 1999, vermits deze bepaling samengelezen met artikel 150 van hetzelfde Decreet, zonder redelijke verantwoording de artikelen 10 en 11 van de Gecoördineerde Grondwet schendt (schending van de in de aanhef van het middel aangehaalde bepalingen):

IV. Beslissing van het Hof

A. Onderzoek van het tweede middel van

Overwegende dat eiser het arrest bekritiseert in zoverre dit op grond van artikel 149 van het decreet van 18 mei 1999 beslist dat het hof van beroep niet, of slechts marginaal, vermog te oordelen over de opportuniteit van de

beslissing van de administratieve overheid over de wijze van herstel zonder zijn keuze of oordeel in de plaats te kunnen stellen;

Dat eiser in dit verband verwijst naar artikel 150 van het decreet van 18 mei 1999 waardoor de rechtbank de gevorderde herstelmaatregel bepaalt die ze passend acht indien de herstellvordering van de burgerlijke partij enerzijds en die van de stedenbouwkundige inspecteur of het college van burgemeester en schepenen anderzijds niet overeenstemmen;

Dat volgens eiser het aangehaald artikel 149, indien het wordt uitgelegd in die zin dat de strafrechter geen bevoegdheid bezit om de opportuniteit van de gevorderde herstelmaatregel te onderzoeken, een schending inhoudt van het gelijkheidsbeginsel dat wil dat de personen die zich in dezelfde toestand bevinden met betrekking tot een tegen hen gevorderde uit te spreken maatregel van herstel in de oorspronkelijke toestand op dezelfde wijze behandeld moeten worden;

Dat volgens eiser vermeld artikel een verboden discriminatie invoert daar de bevoegdheid om de opportuniteit te laten beoordelen door de rechter afhankelijk wordt gemaakt van de aanwezigheid van een burgerlijke partij of niet, welke omstandigheid geen voldoende verantwoording uitmaakt voor dit verschil in behandeling;

Overwegende dat er grond is tot het stellen van een prejudiciële vraag aan het Arbitragehof;

Dat krachtens artikel 26, §2, Bijzondere Wet Arbitragehof het Hof niet ontslagen is van de verplichting het Arbitragehof te verzoeken over de thans gestelde vraag uitspraak te doen, ook al heeft het Arbitragehof bij arrest nr.

van 28 maart 2002, bij wijze van een prejudiciële beslissing, over een vraag met hetzelfde onderwerp reeds uitspraak gedaan;

B. Onderzoek van alle overige middelen

Overwegende dat het onderzoek van de overige middelen wordt opgeschort totdat het Arbitragehof met een prejudiciële beslissing uitspraak zal hebben gedaan over de hierna gestelde vraag;

24 september 2002

OM DIE REDENEN,

HET HOF,

Schort de uitspraak op totdat het Arbitragehof bij wege van prejudiciële beslissing uitspraak zal hebben gedaan over de volgende vraag:

“Schenden de artikelen 149 en 150 van het decreet van het Vlaams Parlement van 18 mei 1999 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang met artikel 6.1 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden van 4 november 1950 en artikel 144 van de Grondwet, in de mate dat deze bepalingen, zonder redelijke verantwoording, bepalen dat een onderscheid wordt gemaakt tussen de beklagden tegen wie het herstel gevorderd wordt in de oorspronkelijke toestand na een begaan bouwmisdrijf, waaromtrent de strafrechter geen bevoegdheid bezit om over de opportuniteit van die herstellvordering te oordelen dan wanneer de strafrechter deze bevoegdheid wel heeft indien een burgerlijke partij in het geding aanwezig is?”

Houdt de kosten aan.

Gezegde kosten begroot op de som van honderd vierentwintig euro tien cent waarvan 1) op het cassatieberoep van : tweeënzestig euro vijf cent verschuldigd 2) op het cassatieberoep van : tweeënzestig euro vijf cent verschuldigd.

Aldus geoordeeld door het Hof van Cassatie, tweede kamer, te Brussel, door , afdelingsvoorzitter, en de raadsheren , en uitgesproken in openbare terechtzitting van vierentwintig september tweeduizend en twee, door afdelingsvoorzitter , in aanwezigheid van advocaat-generaal , met bijstand van griffier .